

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 113/04

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 28. apríla 2004 predbežne prerokoval sťažnosti PharmDr. Ľ. Z. - Lekáreň Mellisa, L., zastúpeného advokátkou JUDr. J. O., L., ktorými namietol porušenie jeho základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu v Leviciach vo veciach vedených pod sp. zn. 23 Et 412/02, 23 Et 84/02 a 23 Et 134/02, a takto

r o z h o d o l :

1. Sťažnosti PharmDr. Ľ. Z. - Lekáreň Mellisa vedené pod sp. zn. Rvp 208/04, Rvp 209/04 a Rvp 293/04 s p á j a na spoločné prejednanie a rozhodnutie pod sp. zn. Rvp 293/04.

2. Sťažnosti PharmDr. Ľ. Z. - Lekáreň Mellisa o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) boli 5. februára 2004 a 16. februára 2004 doručené sťažnosti PharmDr. Ľ. Z. - Lekáreň Mellisa, L. (ďalej len „sťažovateľ“), v ktorých tvrdí, že vo veciach vedených na Okresnom súde v Leviciach

(ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 23 Et 412/02, 23 Et 84/02 a 23 Et 134/02 došlo k porušeniu jeho základného práva vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy postupom okresného súdu.

Podstatou všetkých troch sťažností, ktoré ústavný súd podľa § 31a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) s primeraným použitím § 112 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) spojil na spoločné prejednanie a rozhodnutie, pretože skutkovo súvisia a týkajú sa tých istých účastníkov, je to, že podľa tvrdenia sťažovateľa došlo k porušeniu označených základných práv tým, že okresný súd vyhlásil výkon rozhodnutia za neprípustný [§ 268 ods. 1 písm. h) OSP] z dôvodov, podľa ktorých je výkon rozhodnutia prikázaním pohľadávky z účtu v peňažnom ústave neprípustný voči povinnému, ktorý je klientom Štátnej pokladnice (§ 12 ods. 2 a 6 zákona č. 291/2002 Z. z. o Štátnej pokladnici a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov - ďalej len „zákon o Štátnej pokladnici“).

Povinnou osobou vo všetkých veciach okresného súdu, ktoré sú predmetom posudzovania v tomto konaní, je Všeobecná zdravotná poisťovňa Bratislava.

Sťažovateľ osobitne namietal porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ktoré odôvodnil tak, že okresný súd po právoplatnom nariadení výkonu rozhodnutia zavinil nedôvodný prietah tým, že vyhlásil výkon rozhodnutia prikázaním pohľadávky z účtu v peňažnom ústave za neprípustný voči povinnému, ktorým je Všeobecná zdravotná poisťovňa Bratislava, a zabránil po 29. októbri 2003 v uspokojení pohľadávok sťažovateľa voči povinnému.

Proti všetkým uzneseniam okresného súdu v namietaných veciach sťažovateľ podal odvolanie, o ktorom rozhoduje príslušný krajský súd.

Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd vyslovil porušenie označených základných práv, prikázal okresnému súdu, aby vo veciach výkonu rozhodnutia ďalej konal bez zbytočných prietáhov, a v každej veci mu priznal aj primerané finančné zadost'učinenie vo výške 70 000 Sk.

K porušeniu základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy

Ústavný súd je podľa čl. 127 ods. 1 ústavy oprávnený konať o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Základným ústavným predpokladom podľa citovaného článku ústavy na vznik právomoci ústavného súdu v konaní o sťažnostiach je to, aby o ochrane tvrdeného porušenia základného práva alebo slobody nerozhodoval iný súd, ktorý v súlade so všeobecnou právomocou podľa čl. 142 ods. 1 ústavy má aj zákonom vymedzenú právomoc konať o ochrane konkrétneho základného práva alebo slobody. Ak existuje taký súd, ústavný súd zásadne nie je oprávnený prijať sťažnosť na ďalšie konanie, pretože tomu bráni ústavný princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu vyjadrený v čl. 127 ods. 1 i. f. ústavy.

Tento nedostatok právomoci ústavného súdu sa prejaví aj vtedy, ak sťažovateľ môže uplatniť ochranu základných práv, ktorých porušenie namieta, u súdneho exekútora, pretože podľa § 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej aj „EP“) súdny exekútor je štátom určenou a splnomocnenou osobou na vykonávanie núteného výkonu súdnych a iných rozhodnutí, pričom poverenie na vykonanie exekúcie vydáva príslušný súd (§ 45 EP).

Sťažovateľ navrhol výkon rozhodnutia podľa VI. časti Občianskeho súdneho poriadku prikázaním pohľadávky z účtu v peňažnom ústave voči povinnému, ktorým je Všeobecná zdravotná poisťovňa Bratislava. Tento výkon považoval okresný súd vo všetkých veciach za neprípustný z dôvodov ustanovených zákonom o Štátnej pokladnici.

Ochrana sťažovateľa v nútenom výkone súdneho rozhodnutia nie je však obmedzená len na tento spôsob výkonu rozhodnutia, ktorý sa vzťahuje na pohľadávky z účtu v peňažnom ústave.

Voči povinnému, ktorý je klientom Štátnej pokladnice, je možné navrhnúť aj iné zákonom dovolené spôsoby núteného výkonu súdnych rozhodnutí podľa VI. časti Občianskeho súdneho poriadku a podľa Exekučného poriadku (§ 63). Tieto možnosti núteného výkonu súdnych rozhodnutí však vylučujú právomoc ústavného súdu pri ochrane základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, tak ako to požaduje sťažovateľ.

Vzhľadom na tieto skutočnosti a právne závery ústavný súd odmietol sťažnosti sťažovateľa v tejto časti z dôvodu nedostatku právomoci (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

K porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy

Pokiaľ sťažovateľ ďalej namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov ustanoveného v čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v označených konaniach, ústavný súd poukazuje na to, že k porušeniu tohto základného práva sťažovateľa malo podľa jeho tvrdenia dôjsť po právoplatnom nariadení výkonu rozhodnutia ďalším postupom okresného súdu, ktorým vyhlásil výkon rozhodnutia za neprípustný. Okresný súd rozhodol o neprípustnosti vo všetkých veciach posudzovaných v tomto konaní 30. októbra 2003.

Zo sťažností a ich príloh vyplýva, že návrhy na výkon rozhodnutia v napadnutých veciach boli podané v septembri 2002 (dva) a v decembri 2002. O týchto návrhoch bolo rozhodnuté uzneseniami z 1. októbra 2003, ktoré nadobudli právoplatnosť 28. októbra 2003. Ďalej pokračuje tento výkon rozhodnutia uzneseniami z 30. októbra 2003 o neprípustnosti výkonu rozhodnutia, proti ktorým sťažovateľ podal odvolania.

Ústavný súd vo svojej judikatúre viackrát pripomenul, že nie každý prietah v konaní pred všeobecným súdom je zbytočným prietahom. Ústavný súd na základe obsahu sťažností

a ich príloh nezistil v posudzovaných postupoch okresného súdu od podania návrhov na výkon rozhodnutia do rozhodnutia ústavného súdu také úkony alebo takú nečinnosť, ktoré by pripúšťali záver o tom, že po prijatí sťažností by existovala reálna možnosť zistiť zbytočné prieskumy v konaniach o výkon rozhodnutia pred okresným súdom. Za taký procesný úkon ústavný súd nepovažuje ani rozhodnutia okresného súdu o neprípustnosti výkonu rozhodnutia podľa § 268 ods. 1 písm. h) OSP. V tejto spojitosti ústavný súd uvádza, že po právoplatnom nariadení výkonu rozhodnutia v skúmaných veciach okresný súd pokračoval vo výkone rozhodnutia spôsobom, ktorý Občiansky súdny poriadok predvída, upravuje a dovoľuje. Preto rozhodnutím o neprípustnosti výkonu rozhodnutia zo zákonom ustanovených dôvodov je vylúčené spôsobovať zbytočné prieskumy. Takým úkonom sa realizuje ochrana povinného pri uskutočňovaní výkonu rozhodnutia.

Opierajúc sa o tento skutkový stav a stabilizovanú judikatúru ústavného súdu ústavný súd sťažnosti sťažovateľa v časti namietajúcej porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieskumov v označených konaniach pred okresným súdom odmietol ako zjavne neopodstatnené (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Ústavný súd napokon poznamenáva, že rozhodovanie o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia podľa čl. 127 ods. 3 ústavy a o výroku, ktorým by prikázal pokračovať v konaní bez zbytočných prieskumov, by prichádzalo do úvahy len v prípade, ak by nadväzovalo na rozhodnutie o vyslovení porušenia základných práv. Vzhľadom na to, že sťažnosť bola odmietnutá ako celok, ústavný súd o týchto spôsoboch ochrany základných práv nerozhodoval.